

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Titulus XVIII. Qui matrimonium accusare possunt, vel in eo testificari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

NOTÆ.

(a) *Benevent.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titulo. cap. 3. De Benevent. dice: egi in cap. 28. & 42. de testibus.

(b) *Vidua.*] Unde poterat ut miserabilis persona coram iudice ecclesiastico directè de hæreditate agere; juxta tradita in c. ex tenore, de foro compet. nisi

dicamus, tunc beneventum spectare ad patrimonium Ecclesiæ.

(c) *R. in facie Ecclesiæ sepe dicitur M. signaram.*] Unde matrimonium putativum intercessit cum debitis conditionibus, ut filii legitimi crederentur, juxta tradita supra in cap. 2. ubi Commentarium hujus textus dedi.

CAPUT ULT.

Idem (a) *Episcopo Tiberiadensi.*

GAudemus, &c. *Et infra:* Cæterum prolem de illorum conjunctionibus natam, qui secundo, tertio, vel ulteriori gradu in infidelitate vixerint, quæ secundum opinionem illorum matrimoniali contrahuntur affectu, post fidem receptam, utilitate publicâ suadente legitimam volumus reputari.

1. (a) *Tiberiad.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titulo. cap. final. sed restituenta est inscriptio, nec non littera hujus textus ex cap. gaudemus, de divortio, ubi extat alia pars hujus textus.

COMMENTARIUM.

2. **L**egitimationis beneficium, quod contingit per subsequens matrimonium, juris positivi ecclesiastici esse supra probavi in cap. I. hoc tit. quare filios infidelium non legitimari per subsequens matrimonium, rectè docuit Abulensis in lib. I. Regum. c. 8. q. 171. quia cum sit privilegium introductum ab Ecclesiâ in favorem contrahentium matrimonium, existentibus extra ipsam non communicatur. Unde difficilis est præsens textus, dum in eo docet Gregorius, filios susceptos ab infidelibus legitimari per subsequens matrimonium; præcipuè cum suscepti sint cum mala fide, quia scienter in secundo, vel tertio consanguinitatis gradu nuptias contraxerunt. Agnoverunt difficultatem repetentes hic, qui varios casus præsentis textus sîngunt, quos refert, & examinat Barbosa in præfati. Sed his omisissis dicendum est, in præfati textu decidi casum, in quo infideles contraxerunt matrimonium in ipsa infidelitate, in secundo, vel tertio gradu, quod apud eos con-

sistebat tantum tanquam contractus, & post baptismum sustinetur ut sacramentum, juxta tradita in cap. de infidelibus, de consanguin. & affin. cap. debitum, de bigamis; adhucque retinetur, etsi in gradu prohibito à jure Canonico celebratum sit, d. cap. de infidelibus. Unde cum post baptismum ratum, & legitimum sit matrimonium, filii antea suscepti efficiuntur legitimi. Contrarium autem procederet si in ipsa infidelitate permainerent parentes; nam cum inter infideles non detur matrimonium ut sacramentum, non poterant per illud filii antea suscepti legitimari: illis tamen baptizatis, fidei favore receptum est, ut etsi in gradibus prohibitis reperiantur conjuncti, matrimonium retineatur, filiique efficiantur legitimi; unde etiam Cælestinus III. in cap. I. de convers. infid. quem ex secunda collectione transcripsi, respondit, legitimari per subsequens matrimonium filios susceptos ex Gentili, & transeunte ab infidelitate, relicta conjugè infideli, si mortuâ eâ, ad fidem reverla celebraverit matrimonium, fiunt enim eo casu filii legitimi, non attentis juris regulis, juxta quas infidelis cum haberet catholicam uxorem, non potuit aliam ducere, nec ex alia muliere filium procreare naturalem: sit tamen proles legitima favore fidei, ut ita ad fidem Catholicam amplectendam infideles allicerentur. Abulensis supra, q. 170.

TITULUS XVIII.

Qui matrimonium accusare possunt, vel in eo testificari.

CAPUT I.

Alex. III. (a) *Parmensi Episcopo.*

Perlatum nobis est ex parte tua, quod cum pater cujusdam puellæ eam cuidam Parmensi nuptui (b) tradidisset, maritus post aliquot (c) años, quibus cum uxore permanfit, propter homicidium, quod comisit, de civitate timore (d) mortis exivit: nunc autem dicitur,

dicitur, & videtur legitime posse probari, quod pater prædictæ puellæ ad (e) christianitatem juvenem tenuit, & quod est amplius, eum de sacro fonte (f) levavit, sed litteris (g) tuis quæsitus, nondum inveniri potuit, licet (h) quinquennium jam dicatur elapsum. Quia igitur super hoc tua nos duxit fraternitas consulendos, præsentium significatione mandamus, quod si juvenis, & puella annis aliquot sine quæstione fuerunt, qui præscriptum matrimonium nunc accusant, non videntur suspicione carere. Cæterum si manifestum est quod asseritur, aut legitimi accusatores, & testes apparent omni exceptione majores, postquam juvenis requisitus fuerit cum omni diligentia, etiam si nequiverit inveniri, testes recipere (i) poteris, & sine canonico iudicio terminare. Tu tamen ita procedas, quod amorem aliquem, aut commodum temporale nequaquam præponere justitiæ videaris. Sanè illi, quibus scientibus, & tacentibus matrimonium est contractum, non sunt contra ipsum ulterius audiendi.

NOTÆ.

1. (a) **P**Armensi.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. in hac autem sexta legitur Parisiensi: sed parum interest ad textus expositionem, quamlibet inscriptionem retineas: si Parisiensi, de ea Ecclesia egi in cap. final. de consuet. si Parmensi, de ea Ecclesia nonnulla notavi in cap. 7. de prescriptionibus.
- (b) Tradidisset.] Dum illa consentiret, juxta tradita in cap. 1. de despons. impub.
2. (c) Aliquot annos.] Non quia tam longum tempus desideretur, ut maritus accusans matrimonium non audiat, cap. 2. hoc tit. in 2. compil. ibi: Si eam longo tempore tenuerit, non debet vox sua accusationis admitti, nisi alie persone idonee apparuerint. Glossa in præfenti, sine ullo fundamento duos annos interpretatur. Cironius ad hunc titulum satius esse credit, triennium esse præscribendum, argumento capitis laudabilem, de frigidis, seu decennium, quod longum tempus dicitur in leg. ultim. Cod. de longi tempor. prescript. Paulus lib. 5. sentent. tit. 2. Sed verius credo, hoc arbitrio iudicis relinqui, qui pensatis loci, & personarum circumstantiis tempus illud æstimare debet.

(d) Exiit.] Ut vagaretur per universam dioccesim, & ita mulier eum sequi non tenebatur, nisi sciret tempore contracti matrimonii maritum vagabundum esse, ut docent Tiraquel. in l. 1. conub. num. 39. Farinac. in praxi, q. 134 num. 257. Osvaldus lib. 13. Donellus, cap. 31. littera M.

(e) Christianitatem.] Catechismi videlicet, juxta tradita in cap. contracto, de cognat. spirituali.

(f) Levavit.] Unde inter eos matrimonium consistere non poterat, propter fraternitatem ex cognatione spirituali supervenientem, juxta tradita in cap. 1. de cognat. spirit.

(g) Litteris tuis.] Si morabatur, seu vagabatur intra ipsius dioccesim, quia tunc per edictum valvis Ecclesiæ affixum citari poterat, cap. final. de dolo, & contumacia: vel si extra territorium, litteris requisitoris directis ad iudicem, in cujus territorio debebat, ut exponit Canilius in præfenti, num. 2.

(h) Quinquennium.] Non tamen ideo uxor poterat migrare ad secundas nuptias, cum non constaret de mariti morte, juxta tradita in cap. in præfenti, de spons.

(i) Recipere poteris.] Adhuc lite non contestata, quod, specialiter in causis matrimonialibus receptum est, ut probavi in cap. 1. ut lite non contest.

CAPUT II.

(a) Clemens III.

A Nobis est ex parte Ecclesiæ vestræ requisitum, utrum aliqui super accusatione matrimonii nihil voce propria depromentes, debeant per solam (b) chartulæ conscriptionem admitti. Ad hoc respondemus, quod in talibus nisi quantum ad præsumptionem nullius momenti est conscriptio, quoad sententiæ calculum proferendum, nisi alia legitime suffragentur. Præterea, quia & hoc consultationi fuit additum, proinde respondemus, quod qui sponsalibus interfuerunt, & tacere quæsitus, non sunt postea recipiendi, si velint contra matrimonium aliqua confiteri, nisi de his aliqua velint dicere, quæ in veritate postea didicerunt, de quibus tamen constat eos nihil factæ interrogationis tempore cognovisse.

NOTÆ.

1. (a) **C**lemens III.] Itæ etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. c. 4. nullibi tamen exprimitur quibus canonicis referibat Pontifex, licet ex textu littera constet cum ipsis alloqui.
2. (b) Chartule.] Unde illi, qui non voce propria, sed per tabellam, aut chartam conjectam in cistam ad hoc forte paratam, quam vulgò dicimus *Cepo*, accusant matrimonium, vel contra matri-

monium testimonium dicunt, non sunt idonei, cap. per scripta 2. q. 9. quia testes ipsi sunt producendi, non verò eorum testimonia recitanda; & hoc est quod dicitur, testibus, non testimoniis, seu tabellis esse credendum, l. 3. §. Divus, ff. de testibus, Novel. 73. Justin. cap. tuanos, de cohabit. cleric. Tabella enim sæpe occultat vitiosam, & calumniosam accusationem, quam eleganter in Taciti suffragiis Plinius carpit lib. 3. epistol. 20. & lib. 4. epist. 25. ad Messium, ibi: Quotocumque eadem honestatis curâ occulto,

occulto, quæ palam. Et ideo rectè in *l. ult. C. de accus.* jubetur, ut accusatores ipsi in iudicium veniant, ut per se accusent, non per tabellam: quare praxin Hispaniæ mittendi tabellam, seu chartam in cistam, quam huic rei paratam ecclesiastici habent, ut sumpto inde argumento homines vexentur, esse contra omne jus, divinum & humanum, asserit Cujac. in præsentī: sed certè praxis hæc Hispaniæ ab aliquibus iudicibus, præcipuè visitarioribus recepta, si tantum ad inquirendum & decucenda argumenta fiat, ut meliùs veritas assequi

possit, non est improbanda: si verò tantum ex chartis in cista collectis procedatur ad sententiam, vel aliam vexationem, procul dubio peccarent lethaliter. Nec obstat proximè traditis textus in *c. 1. §. 2.* ubi Calixtus vetat, accusatorem sine scripto recipi; quia hoc ita intelligendum est, dicta testium, vel accusatorum sine ipsorum præsentia, ac ipsorum præsentiam sine scripto non sufficere, ut docuerunt Cironius *hic*, Sotus *lib. 5. de just. q. 5. arr. 2.* Covarr. *2. p. variar. c. 13. num. 6.* ubi exponit textum in *l. Theopompus, de dote preleg.*

C A P U T III.

Cælestinus Papa (a) *Florentina Ecclesia.*

(b) Videtur nobis, quod secunda, quam contra prohibitionem duxit Ecclesia, non sit uxor, et si primam non haberet desponsatam; nam quod contra (c) interdictum, & ordinem Ecclesiæ factum est, ratum non haberi, tanquam inordinatum, tam divinæ, quam humanæ (d) legis auctoritas proclamatur. Quia igitur ea, quam inordinatè superduxit, prohibitione renitente uxor non est, eam cogendus est recipere, quem juravit & desponsavit, atque ex ea prolem (e) genuit, ut juramenti religio non vii pendatur, & fides promissa ad invicem conservetur, & proles in cultu Dei nutriatur, & educetur, & alii exinde occasionem pejerandi, & alios decipiendi assumere non valeant. Quod autem parentes, fratres, & cognati utriusque sexus in testificatione filii, vel filia, ad matrimonium conjungendum, vel dirimendum (f) admittantur, tam antiquâ consuetudine, quam legibus approbatur, & tam divinis, quam humanis legibus similiter approbatur. In dirimendo enim matrimonio ideo maximè parentes recipiuntur, siue si defuerint parentes, proximiores admittuntur: quoniam unusquisque suam genealogiam, tum testibus & chartis, tum etiam exercitatione majorum scire laborat. Quia igitur aliis meliùs sciunt, ideo maximè admittuntur. Similiter recipiuntur in testificatione matrimonii gratiâ conjungendi: qui enim meliùs recipi debent, quam illi qui meliùs sciunt, & quorum est interesse; ita ut si non intersint, & consensus non adhibuerint, secundum leges nullum fiat matrimonium. Quod verò legitur, quod pater non recipiatur in causa filii, nec filius in causa patris, in criminalibus, & contractibus verum est; in matrimonio verò contrahendo, & disjungendo, ipsius conjugii prærogativâ, & quia favorabilis res est, congruè recipiuntur.

NOTÆ.

1. (a) *Florentin.* Ita etiam legitur in prima collectione, *sub tit. de matrimonio contracto, c. 1.* & in *c. videtur 1. 35. q. 6.* ubi legitur Cælestinus III. alibi *Clemens III.* sed legendum esse, Cælestinus II. jam notavit Ant. August. in *notis ad hunc textum*, cum nulla Cælestini, seu Clementis III. reperitur constitutio, tam in decreto Gratiani, quam in prima collectione. Cælestinus II. antea Guido de Castro, vel de Castello dictus, electus fuit in Pontificem anno 1143. ut ex Platina, Binio, & aliis refert Jacobus à Sancto Carolo in *Biblioth. Pontif. verbo Cælestinus II.*
2. (b) *Videtur nobis.* Deest integra consultatio, immò & ejus disceptatio; siquidem statim incipitur à decisione.

(c) *Interdictum.* Irritans videlicet, ut probavi juxta tradita in *cap. final. de matrimonio contracto.*

(d) *Humana legis.* De qua in *l. non dubium, C. de legib.* quam sæpe sæpius exposui in his commentariis.

(e) *Prolem genuit.* Unde licet tantum desponsata fuisset de futuro, juramento accedente, sponsalia per copulam subsequutam transferunt in matrimonium de præsentī, juxta tradita in *cap. is qui fidem, de spons.*

(f) *Admittantur.* *Cap. 1. §. 2. 35. q. 6. l. 15. §. 17. tit. 9. part. 4.* quia præsumitur eos rectè scire gradus ipsos consanguinitatis, *l. Octavio ff. unde cognati, de tutela 7. C. de in integrum restit. l. quidam 15. cum seq. ff. de probat. l. filium 37. C. de liberal. causa, c. videtur 2. 35. q. 6. l. 15. tit. 9. p. 4.* Cabedo *deci 173. n. 11.* Perez de Lara *de capellan. lib. 2. cap. 4. n. 16.* Escobar *de puritate pa. q. 11. §. 2. n. 11.*

C A P U T IV.

(a) Cælestinus III.

Insuper adjecisti, quod aliquis contraxit cum quadam puella innubili, quæ tandem atatis metas attingens, & ab illo cognita pluries, post quatuor, aut quinque annos à

D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. IV.*

Y

præfata

præfata ætate decurfos, contra matrimonium allegavit, affeverans se ab initio diffen-
fiffe femper ab illo: & quod dicit, per testes probat famâ, & conyerfatione præclaros.
In hoc itaque cafu sentimus, quod adverfûs matrimonium audiri non debet, quæ ante
cognitionem fui legitimum annum attingens, cùm potuit, minimè reclamavit: ficut
enim ante confenfum legitimum, qui in (b) anno 12. fperatur fecundùm jus canoni-
cum, potuit diffentire, fic poftquam legitimo tempore accedente, femel etiam car-
nali copulæ confenfuit, ex (c) ratihabitatione fibi fuper hoc filentium non ambigitur
induxiffè.

NOTÆ.

1. (a) **C**oeleftinus III.] Ita etiam legitur in fecun-
da collectione, *sub hoc tit. c. 3.* ubi addi-
tur pars capituli *laudabilem*, ut cognofcatur, in
præfenti referri partem textus *in cap. laudabilem*,

de frigid. & malef. ut jam notavi *in c. 1. de except.*
(b) Anno XII.] Juxta tradita *in c. 2. de despons.*
impub.

(c) **Ratihabitione.**] Quia per confenfum fu-
pervenientem purgatur metus præcedens, & le-
gitimum confenfum fuperveniffe creditur, ut pro-
bavi *in cap. ad id, cap. veniens, de fponf.*

CAPUT V.

Idem Archiepifcipo, Prapofito & Priori S. Maria de Albanio
(a) Januensi.

Significante M. de Camilla cive Januensi, noftro eft Apoftolatui declaratum, quod
Scùm ipfe M. mulierem deduxiffet legitimè in uxorem, S. mater mulieris ipfius niſa
eft matrimonium accufare, ut ab eo pecuniam extorqueret. Et licèt intellectui fuo
prava non poſſint opera respondere, nihilominus tamen vult habere pecuniam, ut
à matrimonii ejus accufatione defiffat. Cùm igitur non fit (b) malitiis hominum in-
dulgendum, difc. v. per A. f. m. quat. fi verum eft quod proponitur, præfatham mulie-
rem ab accufatione ipfius matrimonii repellentes, eidem fuper hoc perpetuum fi-
lentium imponatis.

NOTÆ.

1. (a) **Ammeni.**] Ita etiam legitur *in cap. 2. hoc tit.*
in 3. collect. De Januensi Metropoli agemus
in cap. per veſtras, de donat. Prioratus sanctæ
Mariæ de Albanio eft in Metropoli Januensi Ca-

nonicorum Regularium Ordinis D. Auguftini;
quod monasterium erat membrum congregatio-
nis Mortariensis, ut refert Pennotus *lib. 2. hiftor.*
Canonic. Regul. c. 27. n. 2.

(b) **Malitiis hominum.**] Verba sunt textus
in l. 2. fundum 39. ff. de rei vind.

CAPUT VI.

(a) Idem.

Cum in tua dioceſi. *Et infra:* Si verò poſt contractum matrimonium aliquis appa-
reat accuſator, cùm non prodierit in publicum quando (b) banna, fecundùm
conſuetudinem in Eccleſia edebantur, utrum vox ſuæ debeat accuſationis admitti,
meritò quæri poteſt. Super quo ſic duximus diſtinguendum, quod ſi tempore de-
nunciationis præmiſſæ is, qui jam conjunctos impetit, extra dioceſim exiſtebat, vel
aliàs denunciatio non potuit ad ejus notiſiam pervenire, utputà ſi nimia infirmita-
tis fervore laborans ſanæ mentis patiebatur exitium; vel in annis tam teneris con-
ſtitutus, quod ad comprehensionem talium ejus ætas ſufficere non valebat, ſeu aliã
(c) cauſà legitimã fuerit impeditus, ejus accuſatio debet audiri, alioquin cùm ratio-
nabiliter præſumatur quod denunciacionem publicè factam idem exiſtens in ipſa dioe-
ceſi minimè ignoravit, tanquam ſuſpectus eſt proculdubio repellendus, niſi proprio
firmaverit juramento, quod poſtea didicerit ea, quæ objecerit, & ad hoc ex malitia
non procedat; quia tunc etiam ſi didiciſſet ab illis, qui denunciacionis tempore ſi-
luerunt, claudi non debet eidem aditus accuſandi: quoniam eſſi ab impetitione hu-
jusmodi culpa de ſilentio tali contracta illos excluderet, iſte tamen amoveri nequi-
ret, cùm culpabilis non exiſtat.

NOTÆ.

NOTÆ.

1. (a) *Dem.*] Ita etiam legitur in *cap. unie. hoc titul. in 4. collect.* sed integram epistolam cum vera inscriptione retuli in *cap. cum in tua, de decimis.*
- (b) *Banna.*] De quibus egi in *cap. cum in tua, de spons. cap. 3. de clandest. despons.*
2. (c) *Causa legitima.*] Licet non admittatur probatio, qua intenditur ignorantia promulgatæ legis, *cap. 1. de pustular. Prælat.* tamen in præfenti publicatione admittitur talis probatio, ut docuit *Germonius lib. 1. animado. cap. 3.*

COMMENTARIUM.

3. **H**ic titulus est de accusationibus, quæ instituuntur adversus matrimonium, quod invalidè in gradibus cognationis prohibitis celebratum est, quod denique eam labem habet, quæ illud non patiatur consistere. Denunciatio fit, ut spes matrimonii impediatur, *cap. 3. de clandest. despons.* Accusatio fit adversus id, quod contractum jam est, ut dirimatur, *cap. penult. de despons. impub.* improprie tamen dicitur accusatio, quoniam hujusmodi petitio, vel actio, etsi de crimine fiat, non tamen est criminalis, sed quasi mixta inter civilem & criminalem, ut in *cap. tua, de procurat.* Sic etiam in querela inofficiosi testamenti plerumque dicitur querelam proponere qui hæreditatem petit, *l. qui de inofficioso, ff. de inoffic. testam.* & aliquando dicitur accusatio, *l. eum qui, C. eod. titul.* Nec in præfenti agitur de accusando matrimonio ob adulterium commissum, quia tunc marito peculiariter competit accusatio, *cap. maritis de adul.* Similiter si id tantum ad dissolvendum matrimonium objiciatur, quod vim dirimendi nisi inter dissentientes non habeat, veluti metus, aut error, aut impotentia cœeundi, extraneus ad accusandum non admittitur; nam qualiqui consensu accedente vitia ista purgantur: quare nec ipsi conjuges postquam consenserint, amplius conqueri, aut accusare matrimonium non possunt; ut de contrahente absque consensu ob metum, docetur in *cap. 4. hoc titul.* ob errorem, in *cap. 2. de conjugio servorum:* ob impotentiam, in *cap. 1. vers. si proclamare, cap. 4. de frig. & malef.* tunc enim conjug accusans matrimonium videtur tædio, ira, vel odio, aut desiderio novarum nuptiarum id facere, *cap. 2. hoc titul. in 1. collect. cap. 2. hoc titul. in 2. collect.* Si verò propter aliquod impedimentum perpetuum, & cui conjuges ipsi recuciare non possunt, matrimonium nullum sit, æquè ad accusandum omnes admittuntur, quia ita pu-

blicè interest propter peccatum simili matrimonio implicitum; nisi fortè diuturna cohabitatio, numerus liberorum, aliusve similis favor matrimonium turbari omnino vetet, *cap. 2. hoc titul. in 1. collect.* ubi Alexander III. Burdegal. Archiepisc. ita scribit; *Consuluit nos tua fraternitas, quid tibi faciendum sit de quodam milite, qui cum mulierem quandam duxerit in uxorem, & eam tempore longo tenuerit, & prolem ex ea susceperit, nunc matrimonium ipsum accusat, dicens se in quarto gradu consanguinitatis esse: ad quod utique consultationi tue valter responderemus, quod si præfatus miles mulierem ipsam in facie Ecclesie duxit, & longo tempore tenuerit, non debet vox sua accusationis admitti, nisi alia persona idonea appareat, & merito suspitione carentes, qua matrimonium ipsum velut legitimum, & possit accusare. Nec eadem persone admitti debent, si per 20. vel 18. annos insimul sine quaestione manserunt, cap. 1. eod. tit. in 2. collect. cap. 1. eod. tit. in 3. collect.* ob eas enim causas plerumque matrimonium illicitè contractum sustinetur. Removeantur etiam à simili accusatione, tam propinqui, quàm extranei, qui per calumniam, quæstus causa, & ut terrore incusso pecuniam extorquerent, ad accusationem accesserunt, *cap. penult. hoc titul.* & etiam tanquam suspecti repelluntur, qui jam conjunctos impetunt ex causa impedimenti quod tacerunt, cum banna seu denunciations matrimonii in Ecclesia legerentur, *cap. cum in tua, hoc titul. cap. 8. de testibus in 1. collect. cap. 3. hoc titul. in eadem collect. ibi: Quod si illos tempore conjunctionis hoc scripsisse, & servasse constituerit, de cætero grave esset eos audire; rolevabilis est enim aliquos contra statuta hominum copulatos relinquere, quàm conjunctos quoslibet legitime, contra statuta Domini separare. Si verò matrimonium ipsum est recentè contractum, vel notitiam ejus tempore contractus ad accusatores pervenisse non constituerit, famâ viciniae, & personarum sollicitè persecutatâ, causam audias, nisi eos tunc temporis peregrè extra diocesim abfuisse, vel ob artem, morbum, aut similem causam bannorum publicationem ignorasse constituerit, vel juraverint, se de novo didicisse qua objiciunt, nec ad hoc ex malitia procedere, cap. final. hoc titul. in 1. collect.* Nec enim quancumque libuerit, patere debet via impetendi matrimonium accusatoribus: quo modo accipiendi sunt textus in *cap. significamus, cum sequent. 35. q. 6.* præcipuè cum sæpius congingatur affinitas ad solvendum matrimonium, ut ait Petrus Damianus *de contemptu seculi cap. 29.* ibi: *Si quis uxoria calamitatis incommoditate percellatur, ipseque vir falso consanguinitatis lineam texit, & inaudita proavorum nomina per multa argumenta congingit, ac simul quosdam in hujusmodi allegationis testimonium advocat.*